

REČNI RAK

Astacus astacus (Linnaeus 1758)– rečni (plemeniti)rak

Astacus astacus (Linnaeus 1758)– rečni (plemeniti) rak

Rečni rak je široko rasprostranjena vrsta, ali je u poslednjih 30 godina primetan pad u brojnosti populacije. Vrsta se prostire od Rusije i Ukrajine na istoku do Finske, Švedske, Norveške na severu pa sve do Grčke na jugu i Velike Britanije i Francuske na zapadu.

Ova vrsta je nekada mogla da se nađe u celoj Srbiji, dok je sada ograničena na svega nekoliko lokaliteta. Najveći problem nestanka i smanjenja populacije je degradacija staništa.

Rečni rak naseljava slatkovodne ekosisteme kao što su reke i jezera. Važno je samo da u vodi postoji dovoljno zaklona, kao što su: kamenje, potopljena stabla, potopljeno korenje drveća i akvatična vegetacija. Vrsta preferira mekano peskovito dno i izbegava mulj. Zahtev za kiseonikom im je visok, i velika smrtnost se može javiti tokom letnjih meseci u plitkim eutrofičnim jezerima. Kako su osetljivi na promene ekoloških faktora u vodi, mogu biti indikatori zagađenja vodenih ekosistema.

Osnovni ograničavajući faktori za ovu vrstu su kompeticija, temperatura i dostupnost skloništa. Staništa dele sa unešenom severno-američkom vrstom *Pacifastacus leniusculus* –signalni rak, koji je mu je ujedno i direktni kompetitor za preživljavanje. *P. leniusculus* brže raste, brže polno sazreva, agresivniji je i dominantniji u pogledu korišćenja hrane i skloništa, kao bitnih ekoloških faktora.

Vrsta je posebno osetljiva na povećane koncentracije nitrita u akvatičnim sistemima. Što znači da usled povećanja koncentracije ove komponente u vodi, u koju dospeva preko veštačkih đubriva iz poljoprivrede, može ozbiljno da se ugrozi opstanak ove vrste.

Rečni rak je pogodna hrana za druge životinje kao što su predatorske vrste riba, vidre i ptice močvarice.

Studije pokazuju da rečni rak može da živi i 20 godina.

Na IUCN-ovoj Crvenoj listi ugroženih vrsta označena je kao ranjiv takson (VU).

Izvor: www.iucnredlist.org

Mirjana Rankov

diplomirani ekolog